

מעלת שיר השירים

מלוקט מספר הזהר הקדוש עם פירוש מתוק מדבש המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

מאת הגאון הקדוש המקובל רבי דניאל פריש זצוקללה"ה

(מקור המאמר זוהר פרשת תרומה דף קמג ע"א - קמד ע"א דילוג, ציאוורינו כרך 1 עמ' 17-180)

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לפרש מה שכתוב **שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, שִׁירָתָא דָּא אַתְּעַר לָהּ שְׁלֹמָה מְלָכָא בְּד אַתְבְּנִי בִי מְקַדָּשָׁא** שירה זו העיר אותה שלמה המלך כשנבנה בית המקדש, וְעֲלָמִין פְּלָהוּ אֲשַׁתְּלִימוּ עֵילָא וְתַתָּא בְּשִׁלְמוּתָא חָדָא וכל העולמות נשלמו למעלה ולמטה בשלימות אחד, כי הושווה עולם התחתון לעולם העליון על ידי בנין בית המקדש, וירדה השכינה לשכון בתחתונים כמו שהיא שוכנת בעליונים על ידי הארות הספירות של עולם האצילות שירדו עד עולם העשיה דרך אור השכינה, וזו היתה כונת הקב"ה בבריאת העולמות, וְאָף עַל גַּב דְּחִבְרִיָּא פְּלִיגֵן בְּהַאי מְתִי אַתְמַר ואף על פי שהחברים חולקים בזה מתי נאמר שיר השירים, כי יש מי שאמר ששיר זה נאמר במתן תורה, ויש מי שאמר בהקמת המשכן, אָבֵל העיקר הוא כמו שאמרנו כי **שִׁירָתָא דָּא לֹא אַתְמַר אֱלָא בְּשִׁלְמוּ** שירה זו לא נאמרה אלא בעת שהיתה שלימות, והיינו בְּד סִיחְרָא אַתְמַלִּיא בְּשִׁלְמוּ כשהלבנה שהיא סוד השכינה נתמלאה בשלימות, וּבִי מְקַדָּשָׁא אַתְבְּנִי פְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא ובית המקדש של מטה נבנה כעין של מעלה, כי **בְּשַׁעְתָּא דְאַתְבְּנִי בִי מְקַדָּשָׁא לְתַתָּא** בשעה שנבנה בית המקדש למטה, **לֹא הָוָה חֲדוּהָ קַמִּיָּה קַדָּשָׁא פְּרִיף** הוא מְיוּמָא דְאַתְבְּרִי עֲלָמָא פְּהֵוּא יוּמָא לא היתה שמחה לפני הקב"ה כיום ההוא מיום שנברא העולם. פְּדִין פְּתַחוּ עֲלָי וְתַתָּאי וְאָמְרוּ שִׁירָתָא או פתחו המלאכים העליונים ובני ישראל התחתונים ואמרו שירה וְהֵינֵינוּ שִׁיר הַשִּׁירִים והוא שִׁירָתָא דְאֵינוֹן מְנַגְנִין דְּמַנְגְּנִין לְקַדָּשָׁא פְּרִיף הוא שירה של אלו המנגנים שמנגנים להקב"ה.

וְתוֹשְׁבָתָא דָּא אִיהִי מַעֲלִיא מְפֹל תוֹשְׁבָתָן קַדְמָאי ושבח זה שהוא למדת הבינה חשוב ונעלה יותר מכל השבחים הקודמים, יוּמָא דְאַתְגְּלִי תוֹשְׁבָתָא דָּא פְּאַרְעָא ביום שנתגלה שבח זה בארץ, הֵוּא יוּמָא אֲשַׁתְּפַח שְׁלִימוּ בְּכָלָא ביום ההוא נמצא שלימות בכל העולמות מצד מדת הבינה, וְעַל דָּא אִיהוּ קַדָּשׁ קַדָּשִׁים ועל כן שיר השירים הוא קדש קדשים, שכן נקראת מדת הבינה.

שִׁירָתָא דָּא שירה זו של שיר השירים, **שִׁירָתָא דְאִיהִי פְּלָלָא דְכָל אֲוִרִיָּתָא** היא שירה שהיא כלל כל התורה, **שִׁירָתָא דְעֲלָי וְתַתָּאי מְתַעֲרִי לְגַבָּה** שירה שהמלאכים העליונים ובני ישראל התחתונים מתעוררים לסייע להשכינה המנגנת שיר זה, **שִׁירָתָא דְאִיהִי פְּגוּוּנָא דְעֲלָמָא דְלַעֲיָלָא דְאִיהוּ שְׁבַת עֲלָאָה** שירה שהיא כעין עולם העליון שהוא שבת העליונה והיינו מדת הצניע, **שִׁירָתָא דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה אַתְעֲטַר בְּגִינִיָּה** שירה ששם הקדוש העליון הוי"ה שהו"א ו"א מתעטר בשבילה, כמו שכתוב צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו, שהיא הצניע המקושרת עם החכמה ומעטרת את ו"א, וְעַל דָּא אִיהוּ קַדָּשׁ קַדָּשִׁים ועל כן שיר השירים הוא קדש קדשים, כי הצניע היא קדש הכולל כל הקדשים שהם כתר וחכמה.

ותראה עוד מעלת שיר השירים, כי יוּמָא דְאַתְגְּלִי שִׁירָתָא דָּא ביום שנתגלה שיר זה, והיינו כשנבנה בית המקדש הראשון, הֵוּא יוּמָא נַחְתָּת שְׁכִינָתָא לְאַרְעָא אותו היום ירדה השכינה לארץ בלבושי עולם הנריאה שהו"א לבושי שנת, פְּהֵוּא יוּמָא

מִמֶּשׁ אֶתְגַּלִּיאת תוֹשֶׁבֶת־חַתָּא דָּא ביום הוא ממש נתגלה שבח זה של שיר השירים שאו שבחוהו העליונים, וְאַמְרָה שְׁלֹמָה בְּרוּחַ קִדְשָׁא ואמרה שלמה המלך ברוח הקדש כדי שישאל התחתונים גם כן יהיו משבחים אותו.

תוֹשֶׁבֶת־חַתָּא דְּשִׁירָתָא דָּא אִיהִי פִלְלָא דְּכָל אוֹרֵייתָא השבח והמעלה של שיר השירים היא, שבו כלולים פסוקים שונים המפורדים בו, המרמזים על כלל כל התורה, וכן פִלְלָא דְּכָל עוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית הוא הכלל של כל מעשה בראשית שמרומז בו, וכן פִלְלָא דְּרִזָּא דְּאַבְהֶן הוא הכלל של סוד מעשה האבות שבכל ספר בראשית, שמרומזים בכמה פסוקים כדאיתא במדרשים, וכן פִלְלָא דְּגִלּוּתָא דְּמַצְרִים הוא הכלל של גלות מצרים שבתחילת ספר שמות, שמרומז בפסוק אל תראוני שאני שחרחרת וגו', וכן וְכִד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם ענין של יציאת ישראל ממצרים, המרומז בפסוק צאי לך בעקבי הצאן וכיוצא, וכן וְתוֹשֶׁבֶת־חַתָּא דִּימָא השבח של שירת הים, מרומז בפסוק לסוסי ברכבי פרעה, וכן פִלְלָא דְּעֶשֶׂר אַמְיָרָן הוא הכלל של עשרת הדברות, וכן וְקִיּוּמָא דְּהַר סִינַי וענין מעמד הר סיני, שמרומז בפסוק וקול התור נשמע בארצינו, וכן וְכִד אָזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא ענין כשהלכו ישראל במדבר, המרומז בפסוק מי זאת עולה מן המדבר, עַד דְּעָאֵלוּ לְאַרְעָא עד שנכנסו ישראל לארץ ישראל, המרומז בפסוק שגלשו מהר גלעד, וְאַתְבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא וכן בנין בית המקדש, המרומז בפסוק כמגדל דוד צוארך, וכן פִלְלָא דְּגִלּוּתֵהוּן דִּישְׂרָאֵל בִּינֵי עַמְמֵיָא הוא הכלל של גלות ישראל בין העמים, שמרומז בפסוק מצאוני השומרים וגו', ובפסוק השבעתי אתכם בנות ירושלים, ופּוֹרְקָנָא דְּלֵהוּן והגאולה שלהם, המרומז בפסוק אחות לנו קטנה, וכן פִלְלָא דְּתַחֲיִית הַמֵּתִים הוא כלל של תחיית המתים, המרומז בפסוק היושבת בגנים וגו', עַד יוֹמָא דְּאִיהִי שְׁבֶת לִיהוּ"ה עד היום שהוא שבת לה', הכל מרומז בפסוקי שיר השירים, והיינו מָאִי דְּתָהוּה כל מה שהיה ממעשה בראשית והאבות, וגלות מצרים וגאולתם, וּמָאִי דְּתָהוּי ומה שנעשה בגלות ישראל וגזרות ושמדות רח"ל, וּמָאִי דְּזִמִּין לְמַהוּי לְבַתֵּר ומה שעתידי להיות אחר כך, היינו גאולתן של ישראל ותחיית המתים, וכן בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה פִּד יְהֵא שְׁבֶת לִיהוּ"ה מה שעתידי להיות אחר כך ביום השביעי כשיהיה שבת לה' שהוא אלף השביעי, פִלְלָא אִיהוּ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים הכל נכלל בשיר השירים.

וְעַל דָּא תְנִינִן ועל זה למדנו במס' סנהדרין דף קא רע"א, פִּל מָאן דְּאַפִּיק פְּסוּקָא דְּשִׁיר הַשִּׁירִים וְאָמַר לִיה בְּבִי מִשְׁתַּיָּא כל מי שמוציא מפיו פסוקים של שיר השירים ואומר ומזמר אותם בבית המשתה, אוֹרֵייתָא אִיהִי חֲגִירַת שֶׁק וְסִלְקָא לְגַבִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא התורה חוגרת שק ועולה אל הקב"ה וְאַמְרָה קָמִיָּה עֲבָדוּ לִי בְּנִיךְ מִחוּץ בְּבִי מִשְׁתַּיָּא ואומרת לפניו בניך עשו לי צחוק בבית המשתה, וְדָאִי אוֹרֵייתָא סִלְקַת וְקָאֻמְרַת הָכִי ודאי התורה עולה ואומרת כך, ותובעת בעצמה כבוד שיר השירים ועלבוננו, בְּגִין דָּא בשביל זה שגדלה מעלת שיר השירים עד שכל התורה תלויה בו, לכן אַצְטְרִיךְ לְנִטְרָא וְלִסְלָקָא עֲטָרָא עַל רִישִׁיהָ דְּבַר נֶשׁ פֶּל מְלָה וּמְלָה דְּשִׁיר הַשִּׁירִים צריך לשמור ולהעלות עטרה על ראשו של האדם כל תיבה ותיבה של שיר השירים.

(מקור המאמר צוהר חדש מדרש רות דף קא ע"ב, צנצאורינו כרך ג עמ' תלו)

אָמַר לִיה רַבִּי עֲזַרְיָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָכִי שְׁמַעְנָא לְהָאִי כֵךְ שְׁמַעְתִּי, כִּי בְּהָהוּא זִימְנָא דְּהַמְלִיךְ שְׁלֹמָה גָּלִי שִׁיר הַשִּׁירִים בעת ההוא ששלמה המלך גילה שיר השירים, והיינו כשבנה את בית המקדש, זוֹהֵמָא דְּהָהוּא נִחַשׁ קִדְמָאָה דְּאַטִּיל בְּאָדָם וְחָהּ אֶתְפַּסֵּק מַעֲלָמָא נִפְסָקָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה הוֹמָא שֶׁל הַחַטָּא שֶׁהָיָה בָּאָדָם וְחָהּ בְּגִין

דְּכַד נִפְקוּ תוֹלְדֵינִי לְעֶלְמָא מְאָדָּם וְתוֹהָ לִפִּי שְׁכַשְׁיָצָאוּ תוֹלְדוֹת לְעוֹלָם מְאָדָּם וְחוּהָ,
מִתְּהוּא זִוְהֶמָּא נִפְקִי מְאוּתָהּ הַזֹּהֶמָּא יִצְאוּ, רִצָּה לֹאמַר שֶׁהִיוּ מְעוֹרְבִים עִם זֹהֶמָּת הַנַּחֲשׁ,
וַעֲתָה עַל יְדֵי שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגִילָה אֶת שִׁיר הַשִּׁירִים פִּסְקָה הַזֹּהֶמָּא מִן
הָעוֹלָם.

(מקור המאמר זוהר פרשת שמות דף יח ע"ג, צביאוריני כרך ה עמ' קפח)

אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה, אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְדַעַת בְּאוּתוֹ שִׁיר הַיֵּינוּ בְּסוּדוֹת הַרְמוּזִים בְּשִׁיר
הַשִּׁירִים, דִּתְנָא הַזֹּכָה לְדַעַת בְּאוּתוֹ שִׁיר שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים יִדַּע בְּעֶנְיָנֵי הַתּוֹרָה
שֶׁהִיא סוּד הַתַּפְאֶרֶת, וְהַחֲכָמָה הַיֵּינוּ חֲכָמָה סוּד הַמַּלְכוּת, וְיִצְחָקִין הַתּוֹרָה בְּמֵאֲזֵנִי
צִדִּק, וְיִחְקוֹר בַּהּ בַּעֲוֹמֶק דְּבִרְיָה, וְיִוְסִיף הַיֵּינוּ תוֹסֶפֶת בַּהּ בְּחַ וְגִבּוּרָה כַּח מֶלֶךְ הַצִּיֵּנָה
וְגִזְרוּת מֶלֶךְ הַגְּבוּרָה ד'ו"א, בְּמָה שֶׁהָיָה וּבְמָה שֶׁעָתִיד לִהְיוֹת פִּירוּשׁ מַה שְׁנִמְצָא וְמַה
שִׁימְצָא כִּי בַּהּ נִכְלָלִים כָּל הַהוּיּוֹת הַחוֹלְפִים וְהַעֲתִידִים, וּבְזָה זָכָה שְׁלֵמָה לְדַעַת כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב וְתִרְבַּח חֲכָמָת שְׁלֵמָה, וְהַיֵּינוּ נִמִּי שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר מְאוּתָם שִׁירִים בְּעֵלֵי שִׁיר.

(מקור המאמר זוהר פרשת וירא צמדנרש הנעלם דף נח ע"ג - נט ע"א, צביאוריני כרך ז עמ'
תמו-תמח)

אֶפְתַּח פּוֹמִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּמַעֲשֵׂה מְרַבְּבָה בְּיוֹם פְּטִירָתוֹ פֶּתַח רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל
אֶת פִּיו לְדִרוֹשׁ בְּמַעֲשֵׂה מְרַבְּבָה, אֶתָּא אִשָּׁא וְאֶסְתֵּר לְתַרְוִיהוֹן בָּאָה אִשׁ וְהַקִּיפָה
לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּלְתַלְמִידוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אָמְרוּ חֲפִימָא שְׁמַע מִיָּנָה דְּלִית אֲנִן חֲזִינִין וְכִדְאִין
לְכָךְ אָמְרוּ שְׂאֵר הַחֲכָמִים מִשְׁמַע זֹאת שְׁאִין אֲנִי רְאוּיִים וְכִדְאִים לְכָךְ לְשִׁמּוֹעַ אֵלּוּ הַסּוּדוֹת,
נִפְקוּ לְפִתְחָא דְּבָרָא וְיִתִּיבוּ תַּמָּן יִצְאוּ לְפִתַּח שְׁבַחוּן וַיִּשְׁבּוּ שֵׁם, הָיָה מָה דִּהְוָה וְאֶזְלָא
אִשָּׁא הִיָּה מָה שֶׁהִיָּה וְהַלֵּךְ הָאִשׁ, וְאוּלִּיף בְּבִהְרַת עֲזָה תֵּלֶת מְאָה הֵלְכוֹת פְּסוּקוֹת
אִזּוּ לִימַד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְרַבִּי עֲקִיבָא שְׁלֹשׁ מְאוּת הֵלְכוֹת פְּסוּקוֹת בְּדִינֵי בִּהְרַת שֶׁהִיָּה עֲזָה
כְּשֶׁלֶּג, וְאוּלִּיף לִיָּה רִי"ו טַעֲמִים דְּפְסוּקֵי דְּשִׁיר הַשִּׁירִים וְלִימַד לוֹ רִי"ו טַעֲמִים עַל
פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהוּוּ עֵינֵי דְּרַבִּי עֲקִיבָא נִחְתִּין מִיָּא וְהוּוּ עֵינֵי רַבִּי עֲקִיבָא יוֹרְדוֹת
דְּמַעוֹת, וְאֶתְחִזֵּר אִשָּׁא פְּקִדְמִיתָא וְחִזְרוּ הָאִשׁ כְּבִרְאשׁוֹנָה וְהַקִּיפָה אוֹתָם, וְהַמְשִׁיךְ
לְפֶרֶשׁ לוֹ סוּדוֹת שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים, כִּד מְטָא לְהָאִי פְּסוּקָא כִּשְׁהִגִּיעַ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
לְפֶרֶשׁ פְּסוּקֵי זֶה סְמִכּוֹנֵי בְּאִשְׁשִׁיטוֹת רַבְּדוֹנֵי בְּתַפְּוּחִים כִּי חוֹלֵת אֶהְבָּה אֲנִי גִילָה
בְּזֶה הַפְּסוּקֵי סוּדוֹת נוֹרָאִים, עַד כִּי לֹא יָכִיל לְמַסְבֵּל רַבִּי עֲקִיבָא לֹא הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא
יָכוֹל לְסַבּוֹל הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁנִּתְגַּלָּה שֵׁם מִן הַשָּׁמַיִם, וְאֶרֶם קָלִיָּה בְּכִכְיָתָא וְגַעֲזִי וְהִירִים
קוֹלוֹ בְּכִכְיָה וְצַעֲקָא, וְלֹא הָיָה מְמַלֵּל מִדְּחִילוֹ דְּשִׁכְיָתָא דִּהְוָת תַּמָּן וְלֹא הִיָּה יָכוֹל
לְדַבֵּר מִמּוֹרָא הַשְׁכִּינָה שֶׁהִיָּה שֵׁם, אוֹרִי לִיָּה כָּל עֲמִיקָתָא וְרִזִּין עֲלָאִין דִּהְוָה
כִּיָּה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים הוֹרָה וְלִימַד אוֹתוֹ כָּל דְּבָרִים הַעֲמוּקִים וְסוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים שִׁישׁ
בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וְאוֹמֵר לִיָּה אוֹמְרָה דְּלֹא לִישְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם חֵד פְּסוּקֵי מִיָּה וְהַשְׁבִּיעַ
אוֹתוֹ שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם פְּסוּקֵי שְׁבוּ, כִּי עַל יְדֵי סוּדוֹת אֵלּוּ שֶׁגִּילָה לוֹ הִיָּה
יָכוֹל לְפַעּוֹל דְּבָרִים נוֹרָאִים, כִּי הִיָּכִי דְּלֹא לִיְחַרֵּיב עֲלֵמָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיָּה
כִּדִּי שֶׁלֹּא יִחַרֵּיב הַקִּבְ"ה הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵו, וְלֹא בְּעֵי קָמִיָּה דִּישְׁתַּמֵּשׁוֹן כִּיָּה בְּרִיָּתִי
וְאִין רִצּוֹן לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ שִׁישְׁתַּמֵּשׁוּ בּוֹ הַבְּרִיּוֹת, מְסֻגִּיאוֹת קִדְוֶשְׁתָּא דְּאִית כִּיָּה מְרֻב
הַקְּדוּשָׁה שִׁישׁ בּוֹ. (מִפְּרָשִׁים)

קונטרס זה יוצא לאור
על ידי מכון

שערי זהר

רשת שיעורים ארצי בלימוד הזהר הקדוש עם פירוש מתוך מדבש

הכולל פעילות של

שיעורים בנגלות הזהר לישראל קדושים - קרוב רחוקים - סיוע והכונה ביהדות
שיעורים בפנימיות הזהר לאברכים תלמידי חכמים בכוללים
הכשרת מגידי שיעורים
שיעורי הדרכה ושיעורי לימוד בזהר - למעלה ממאה ושישים תקליטורי שמע

על ידי הרה"ג יצחק כהן שליט"א ת.ד. 5213 ירושלים
טל לברורים: 054-4769506

על הברכה יזכרו לטובה פטרוני המכון ידידינו הדגולים

ה"ה ישי שלמה בן אסתר חסיה

ה"ה ניסן בן ננה

ה"ה שלמה בן מרים

זכות רשב"י תגן בעדם ובעד בני ביתם, להתברך תמיד ממקור הברכות, בברכת
אושר ועושר, בריאות גופא ונהורא מעליא, נחת דקדושה, וכל מילי דמיטב,
ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו, אמנ.
